

KF § 13

KS 2011/65

Redovisning av beredd motion om införande av vikariegaranti inom grundskolan och gymnasieskolan, motionärer: Anders Nilfjord (FP), Tomas Alm (FP), Håkan Welin (FP) och Berith Skiöld (FP)

Sammanfattning

Fullmäktige överlämnade 2011-06-13, § 87, följande motion dels till skolnämnden och dels till bildningsnämnden för beredning:: ”Läraren är skolans viktigaste resurs. Därför är det självklart att alla lektioner också ska ledas av en lärare. Idag väntar många skolor innan man tar in en vikarie. Det innebär lärarlösa lektioner eller håltimmar. Folkpartiet vill ha en vikariegaranti som ger lärare på alla lektioner.

Med anledning av ovanstående yrkar Folkpartiet Liberalerna på följande:

Kommunfullmäktige beslutar:

- att vikariegaranti införs som garanterar lärarledda lektioner i såväl grundskola som gymnasieskola
- att föräldrar och elever löpande får information om garantin inte kan uppfyllas
- att rapportering sker till kommunfullmäktige varje halvår om garantin har uppfyllts eller inte”

Nämndernas yttrande föreligger.

Av skolnämndens yttrande framgår bland annat följande:

”Skolförvaltningen ställer sig bakom det motionärerna skriver om att lärarna är skolans viktigaste resurs. I grundskolan är ambitionen att eleverna skall möta behöriga lärare i de ämnen som de undervisas i. Inför kravet på lärarlegitimation sker nu en inventering av alla lärares behörigheter och eventuella kompletteringar kommer att göras med hjälp av Lärarlyftet 2.

Rektorerna i grundskolan menar att det endast undantagsvis uppkommer situationer som skulle kunna betecknas vara lärarlösa. Detta sker vid tillfällen då sjukfrånvaron är mycket hög, t ex beroende på förkylnings- och influensaepidemier.

I en del av grundskolans ämnen utgör säkerhetsaspekten det svårt att utnyttja vikarier som inte har den kunskap som erfordras på ett sätt så att kvaliteten vid dessa tillfällen blir bra. Ofta är det då bättre att man inom arbetslaget låter eleverna arbeta i ett annat ämne, under ledning av den lärare som eleverna har i det ämnet, och låter eleverna få tillbaks tid i det ämne där läraren varit frånvarande vid ett senare tillfälle. Exempel på sådana ämnen är kemi och slöjd.

KF § 13

KS 2011/65

En vikariegaranti skulle förmodligen innebära att medel måste avsättas för att ha lärare anställda som vikarier hela tiden. Dessa medel måste i så fall tas från den ordinarie organisationen och innebära att elevgrupperna blev större. En sådan organisation skulle ändå inte kunna dimensioneras för de tillfällen under läsåret då frånvaron är så hög att risk för lärarlösa lektioner uppstår.

Konsekvenserna, med en sådan vikariepool, för elevernas måluppfyllelse, bedöms som sämre än den situation som beskrivs ovan.

Skolförvaltningen anser att det i grundskolan inte förekommer lärarlösa lektioner eller uppkomna håltimmar i den utsträckningen att det skulle motivera införandet av en vikariegaranti.”

Av bildningsnämndens yttrande framgår bland annat följande:

”Bildningsförvaltningen ställer sig bakom motionärernas skrivelse avseende att lärarna är skolans viktigaste resurs. Av den anledningen söker gymnasiet säkerställa att lärarna är behöriga att undervisa i de kurser och ämnen som de ansvarar för. Inför kravet på lärarlegitimation sker nu en avstämning av samtliga lärares olika behörigheter.

Elever vid gymnasiet har garanterad undervisningstid, d v s en minsta undervisningstid som ska erbjudas eleverna. Definitionen av undervisningstid enligt gymnasieförordningen är ”tid för arbete som planerats av lärare och elever tillsammans och som eleverna genomför under en lärares ledning”.

När det gäller enheten Kämpe finns det en garanti för att alla lektioner är lärarledda. En hög lärartäthet och lokalernas utformning är faktorer som gör att eleverna alltid har lärare tillgängliga, även om någon råkar vara sjuk/frånvarande.

Inriktningen för gymnasiet i övrigt är att eleverna ska lära sig att planera och ta ansvar för sina studier. En tydlig planering för varje kurs ska finnas så att eleverna vet vad man ska arbeta med när de vid något tillfälle måste göra detta på egen hand. Ett gymnasieschema är så komplicerat att det för de flesta elever uppstår håltimmar under skolveckan och där är det lämpligt att elever använder tiden för delar av sitt skolarbete, utan lärares medverkan. I och med att skolan datoriseras sker delar av kommunikationen mellan lärare och elev den vägen, vilket innebär att underlag, arbetsuppgifter och planeringar för kurser finns tillgängliga för eleverna.

Sett i det perspektivet har skolan inte satt in vikarie vid lärares korttidsfrånvaro, utan räknar med att eleverna ska kunna sköta några arbetspass av studierna, utan att läraren finns på plats. Vissa elever kan i början ha svårt att klara detta, de kan vara vana vid att en vuxen alltid finns

KF § 13

KS 2011/65

tillgänglig och talar om för dem vad de ska göra. Men, de lär sig undan för undan att ta eget ansvar, vilket också ligger i gymnasiets uppdrag.

Vid längre tids frånvaro ska vikarier sättas in. Det som är viktigt är att elevernas möjligheter uppnå målen och nå höga betyg inte får påverkas av lärares frånvaro. När skolledningen granskar kurser där eleverna har svårt att nå målen ser man inte något samband med lärares frånvaro. Det är andra faktorer som påverkar dessa resultat och förändringen av dessa ligger i skolans utvecklingsplaner.

Genom det nuvarande skolpengssystemet innebär detta att medel måste omprioriteras och tas från annan verksamhet inom gymnasiet. Skolans ekonomi bygger bl.a. på detta system med korttidsfrånvaro och ska lärarvikarier alltid sättas in, innebär det högre kostnader och då påverkar det hela skolans utbud. Utbudet blir mindre vilket i sin tur innebär att vissa elever inte kan få de kurser de har i sin studieplan. Alternativet är att mer resurser tillförs gymnasiet vilket är svårt i nuvarande skolpengssystem.

En vikariegaranti innebär också att mer tid måste läggas på att hitta och kalla in lämpliga vikarier. Många av gymnasiets kurser är ämnesspecifika vilket gör att de vikarier som skolan söker måste ha dessa specifika kunskaper. Dessa vikarier kan vara mycket svåra att hitta, även med förmedlingskonsulter. Om läraren saknar dessa kunskaper ges inte eleverna en kvalitativ vägledning under lektionen.

Fridegårdsgymnasiet anser sig fullgöra sitt uppdrag angående undervisningstiden, även om lärare är frånvarande vid någon eller några enstaka lektioner. Det som är viktigt är att skolan garanterar en god kvalitet på lärarna och undervisningen och stöd till elever som har svårt att nå målen.”

Beslutsunderlag

- Motion 2011-05-17
- Kommunfullmäktiges beslut 2011-06-13, § 87
- Bildningsnämndens beslut 2011-11-01, § 94
- Skolnämndens beslut 2011-12-06, § 88
- Tjänsteskrivelse 2012-01-10
- Arbetsutskottets förslag till beslut 2012-01-24, § 13
- Kommunstyrelsens beslut 2012-02-06, § 19.

Styrelsen tillstyrker dels bildningsnämndens och dels skolnämndens avslagsförslag.

KF § 13

KS 2011/65

Kommunfullmäktiges behandling av ärendet:

Yrkanden

Anders Nilfjord (FP) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att styrelsens förslag till beslut samt Anders Nilfjords (FP) yrkande föreligger. Efter prövning av förslag och yrkande konstateras att fullmäktige beslutat i enlighet med styrelsens förslag.

Reservationer

Mot beslutet reserverar sig Anders Nilfjord (FP), Tomas Alm (FP), Håkan Welin (FP) samt Berith Skiöld (FP).

Kommunfullmäktiges beslut

1. Fullmäktige beslutar, med hänvisning dels till bildningsnämndens beslut 2011-11-01, § 94 samt dels till skolnämndens beslut 2011-12-06, § 88, att avslå motionen.

Beslutsexpediering

Bildningsnämnden – för kännedom

Skolnämnden – för kännedom